

Wat betekent het faillissement voor u?

U bent persoonlijk failliet verklaard. In dit informatie-vel kunt u algemene informatie vinden over:

1. Wat houdt een faillissement in;
2. Hoger beroep of verzet instellen, omzetting WSNP;
3. Taken en bevoegdheden van de curator;
4. Rechten en verplichtingen voor u tijdens faillissement;
5. Gevolgen voor uw echtgenoot;
6. Wat gebeurt er met uw inboedel;
7. Wat gebeurt er met mijn inkomsten, vrij te laten bedrag
8. Eventuele sancties wanneer u niet meewerkt;
9. Onderzoek naar mogelijke paulianeuze handelingen;
10. Faillissementsverslagen;
11. Postblokkade;
12. Klagen over handelingen van curator;
13. Duur van het faillissement.

1. Wat houdt een faillissement in?

De rechtbank heeft u failliet verklaard. Dat is gebeurd doordat u zelf een verzoek daartoe heeft ingediend of omdat een van uw schuldeisers een verzoek heeft ingediend. De rechtbank heeft u failliet verklaard omdat u meerdere schulden heeft. Door deze uitspraak heeft u het recht verloren om over uw bezittingen, bijvoorbeeld geld of goederen, te beschikken. Dat betekent bijvoorbeeld dat u geen goederen mag verkopen zonder dat de curator dat weet, maar bijvoorbeeld ook dat u niet meer het geld op uw spaarrekening kunt uitgeven. De curator is vanaf de start van het faillissement de enige die mag beschikken over uw bezittingen. De rechtbank heeft naast de curator ook een rechter-commissaris benoemd, die toezicht houdt op de curator. Het faillissement kunt u zien als een soort beslag op al uw bezittingen, uw geld en uw goederen. De taak van de curator is om alle bezittingen te gelde maken, waarna de opbrengst wordt verdeeld onder uw schuldeisers volgens een regeling die in de wet staat. Alle bezittingen en alle schulden samen in het faillissement noemen we de boedel.

Het gevolg van het faillissement voor de schuldeisers is, dat zij niet meer in hun eentje kunnen proberen om u tot betaling te dwingen. De curator informeert de schuldeisers over het uitgesproken faillissement. De schuldeisers moeten dan hun vordering bij de curator indienen. De curator beslist verder of u over goederen beschikt die aan schuldeisers met een bijzondere positie, bijvoorbeeld omdat zij een eigendomsvoorbehoud of een recht van reclame hebben, moeten worden teruggegeven. U mag zelf geen zaken afgeven aan schuldeisers zonder dat de curator daarvoor toestemming heeft gegeven.

Nadere informatie over de gang van zaken tijdens een faillissement kunt u bijvoorbeeld vinden op www.rechtspraak.nl, www.insolad.nl of www.wikipedia.nl.

2. Hoger beroep of verzet, omzetting WSNP

Als u bij de faillissementszitting van de rechtbank aanwezig was en het niet eens bent met het uitgesproken faillissement, kunt u gedurende acht dagen na de dag van de uitspraak hoger beroep instellen. U dient dit te doen met een door u ingeschakelde advocaat. Als u overweegt hoger beroep in te stellen, moet u dit gelijk mededelen aan de curator zodat de curator kan bepalen wat er wel en wat er niet dient te gebeuren tot dat er over het hoger beroep is beslist. Als u niet bij de faillissementszitting aanwezig bent geweest en u bent het niet eens met het faillissement, dan kunt u verzet instellen gedurende veertien dagen na de dag van de uitspraak.

Ook hiervoor dient u een advocaat in te schakelen. Ook in dit geval moet u de curator hiervan op de hoogte stellen.

Ook kan het faillissement op uw eigen verzoek zijn uitgesproken, terwijl u eigenlijk aan de voorwaarden voor een schuldsanering voldoet (de WSNP, Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen). U kunt dan de rechtbank om omzetting van het faillissement naar de WSNP vragen. Die omzetting moet u in ieder geval vragen voordat een verificatievergadering is gehouden (een verificatievergadering is een vergadering waarvoor alle schuldeisers worden opgeroepen om hun vorderingen door de rechtbank te laten vaststellen). Een belangrijk verschil tussen de WSNP en het faillissement is het eindresultaat: in de WSNP bestaat er een kans dat u een zogenoemde 'schone lei' verkrijgt (u hoeft uw schulden dan niet meer te betalen), terwijl de schulden na afloop van het faillissement meestal blijven bestaan. Zie voor verdere informatie over de WSNP:

www.wsnp.rvr.org

3. Taken en bevoegdheden van de curator

De belangrijkste taak van de curator is uw bezittingen zo goed mogelijk te verkopen en de opbrengst onder de schuldeisers te verdelen. De curator wordt betaald uit de opbrengst van uw bezittingen. De curator heeft er dus een eigen belang bij dat de opbrengst van uw bezittingen zo hoog mogelijk is. De curator, u en de schuldeisers hebben er allemaal belang bij dat het faillissement zo efficiënt en snel mogelijk wordt afgewikkeld. De curator werkt dus in de eerste plaats voor uw gezamenlijke schuldeisers.

De curator staat onder toezicht van de rechter-commissaris die door de rechtbank in het faillissement is benoemd. Voor veel handelingen zal de curator eerst toestemming moeten vragen van de rechter-commissaris.

4. Rechten en verplichtingen tijdens faillissement

Tijdens het faillissement mag u in principe geen schulden aflossen of overeenkomsten aangaan, waaruit financiële verplichtingen voortvloeien. Op grond van de wet moet u verder alle gewenste inlichtingen aan de curator of de rechter-commissaris geven. De curator zal onder meer van u zoveel mogelijk willen weten over de waarde van uw bezittingen en de manier waarop die bezittingen het beste kunnen worden verkocht.

U bent en blijft ook verantwoordelijk voor uw administratie. Zo moet u er voor zorgen dat de aangiftes voor de belastingdienst tijdig worden ingediend, zo nodig in overleg met de curator. De curator zal uw administratie willen inzien. De curator moet namelijk onder andere beoordelen of er misschien in de tijd voor het faillissement handelingen zijn verricht die teruggedraaid moeten worden.

De inlichtingenplicht omvat alle informatie die de curator of de rechter-commissaris redelijkerwijs nodig denkt te hebben voor de uitoefening van zijn taak en dient te worden verstrekt op de wijze zoals door de curator of de r-c is bepaald (mondeling, schriftelijk en al dan niet door persoonlijke verschijning). Het geven van inlichtingen omvat uitdrukkelijk ook het afgeven van bescheiden die de verlangde inlichtingen kunnen inhouden of kunnen staven. De inlichtingenplicht omvat ook het ongevraagd verschaffen van informatie over wijzigingen in het vermogen of andere feiten en omstandigheden waarvan de inlichtingplichtige het belang voor de afwikkeling weet c.q. behoort te begrijpen (Hoge Raad 15 februari 2002, NJ 2002/259) .

Naast de inlichtingenplicht bestaat voor de failliet-natuurlijk persoon en de bestuurders ook de in de Faillissementswet, met name in de vierde afdeling van de eerste titel (artt. 87-107 Fw), besloten liggende verplichting om in persoon aan het beheer en de vereffening van de boedel alle vereiste medewerking te verlenen, met name indien dat door de curator of de rechter-commissaris nodig wordt geoordeeld (aldus de Hoge Raad 23 december 1983, NJ 1985/170).

Hieronder valt bijvoorbeeld de verplichting tot medewerking aan het door de curator te gelde maken van vermogensbestanddelen in het buitenland, bijvoorbeeld door hiertoe volmachten af te geven, of het verstrekken van de middelen om de administratie toegankelijk en leesbaar te maken.

5. Gevolgen voor uw echtgenoot

Als u getrouwd bent en failliet bent verklaard dan heeft het faillissement mogelijk ook gevolgen voor uw echtgenoot. Om te bepalen wat die gevolgen zijn is het van belang te weten of u in gemeenschap van goederen bent getrouwd of onder huwelijkse voorwaarden. U moet de curator hierover informeren. Als u in gemeenschap van goederen getrouwd bent, dan geldt het faillissement als een faillissement van de 'gemeenschap'. Dat betekent niet dat uw echtgenoot zelf ook failliet gaat. Wel betekent dit dat uw echtgenoot het recht verliest om over de gemeenschappelijke bezittingen, bijvoorbeeld geld of goederen, te beschikken. Dat betekent bijvoorbeeld dat uw echtgenoot in principe geen goederen mag verkopen zonder dat de curator dat weet, en bijvoorbeeld ook geen geld mag uitgeven dat op een bankrekening staat.

6. Wat gebeurt er met mijn inboedel

Hiervoor is het faillissement omschreven als een soort beslag op al uw bezittingen. Natuurlijk heeft u in uw woning ook dingen dagelijks nodig zoals uw huisraad, een bed etc. De wet bepaalt dat die goederen die u nodig heeft voor uw dagelijks leven (kleden, bed en beddengoed, huisraad en voorraden van levensmiddelen) buiten het faillissement blijven. Als u gereedschappen nodig heeft om uw beroep uit te oefenen, dan blijven die ook buiten het faillissement.

7. Wat gebeurt er met mijn inkomsten, vrij te laten bedrag

U vraagt zich natuurlijk ook af wat er gaat gebeuren met uw inkomsten. In principe vallen al uw inkomsten in het faillissement. Op de curator rust dan de verplichting maandelijks een berekening te maken van het voor u geldende vrij te laten bedrag (VLTB). Het vrij te laten bedrag is het bedrag dat aan u kan worden overgemaakt en waarvan u al uw maandelijkse verplichtingen, zoals de huur, uw verzekeringen maar bijvoorbeeld ook levensmiddelen en kleden moet betalen. De rechter-commissaris bepaalt, op basis van de berekening van de curator, hoeveel geld u maandelijks krijgt.

Hoeveel u van uw inkomsten zelf mag houden hangt van diverse factoren af. Zo is het belangrijk hoe hoog uw inkomen is, maar bijvoorbeeld ook hoe hoog de huur is, of u minderjarige kinderen verzorgt, of u een partner heeft die ook inkomsten verwerft. Met alle mogelijke factoren in uw leven wordt rekening gehouden. Uw werkgever of de uitkeringsinstantie betaalt uw loon of uitkering in principe op de faillissementsrekening en de curator zorgt dan voor doorstorting van het voor u vrije bedrag.

In dat verband is het ook belangrijk dat u een nieuwe bankrekening opent, waarop u niet rood kunt staan, en waarop de curator uw inkomsten kan betalen. Die bankrekening wordt meestal in het begin van het faillissement geopend, soms met behulp van de curator.

8. Eventuele sancties wanneer u niet meewerkt

Zeker in de fase dat uw bezittingen te gelde moeten worden gemaakt, is uw dagelijkse medewerking vereist. Als u weigert de benodigde inlichtingen te verstrekken of informatie achterhoudt of schade veroorzaakt voor de boedel, kan de curator de rechter-commissaris verzoeken maatregelen jegens u te nemen. Dat kan variëren van een faillissementsverhoor op de rechtbank tot zo nodig het innemen van een paspoort of zelfs gijzeling.

9. Onderzoek naar mogelijke paulianeuze handelingen

De curator zal niet alleen de activa verkopen, maar ook onderzoek doen naar rechtshandelingen die zich vóór de faillissementsuitspraak hebben voorgedaan. Uw inlichtingenplicht tegenover de curator geldt ook bij dergelijke onderzoeken.

10. Faillissementsverslagen

De uitspraak van het faillissement wordt door de rechtbank gepubliceerd. Op de website www.rechtspraak.nl is het insolventieregister te vinden. De curator zal na een maand het eerste faillissementsverslag uitbrengen en vervolgens elke 6 maanden. U kunt om een afschrift van het faillissementsverslag vragen.

11. Postblokkade

PostNL zal uw post voortaan doorzenden naar het kantoor van de curator.

12. Klagen over handelingen van curator

Als u in de loop van het faillissement problemen heeft in de samenwerking met de curator, is het belangrijk dat u deze problemen eerst met de curator zelf bespreekt. Als u er niet uitkomt met de curator, kunt u een klacht over de curator indienen bij de rechter-commissaris. De rechter-commissaris zal dan het handelen van de curator toetsen.

13. Duur van het faillissement

Het faillissement duurt in de praktijk ten minste zes maanden tot één jaar. Dat is de periode waarbinnen de schuldeisers hun vorderingen normaal gesproken indienen bij de curator. Als er om wat voor reden dan ook geprocedeerd moet worden in het faillissement, kan het faillissement wel langer duren. Meestal eindigt het faillissement door opheffing omdat er geen geld is om de schuldeisers te betalen (een zogenoemde opheffing bij gebrek aan baten) dan wel door een (gedeeltelijke) betaling van de schuldeisers. Ook bestaat de mogelijkheid dat het faillissement eindigt door het aanbieden van een akkoord. Een akkoord aanbieden betekent dat u uw schuldeisers (vaak een gedeelte van) hun vordering ineens betaalt, waarbij de schuldeisers verklaren dat zij afzien van de restvordering. Over zo'n voorstel moeten de schuldeisers stemmen. Alleen als voldoende schuldeisers het er mee eens zijn, wordt zo'n akkoord aangenomen. Voor u ontstaat na afloop van het faillissement een nieuwe situatie. Als uw faillissement eindigt doordat een akkoord is aangenomen, dan zijn er normaal gesproken geen schulden meer uit de periode voorafgaand aan het faillissement. Als uw faillissement eindigt door een opheffing bij gebrek aan baten of door een gedeeltelijke betaling van de schuldeisers, dan kunnen de schuldeisers hun niet betaalde vorderingen weer bij u incasseren.